MECHOROSTY ZAZNAMENANÉ V PRŮBĚHU 25. PODZIMNÍCH BRYOLOGICKO-LICHENOLOGICKÝCH DNŮ V NOVOHRADSKÝCH HORÁCH, 2012

Bryophytes recorded during the 25th Autumn Meeting of the Bryological and Lichenological Section of the ČBS in the Novohradské hory Mts (South Bohemia, Lower Austria) in 2012

Svatava Kubešová[1], Jan Kučera[2], Jitka Labudová[3], Eva Mikuláškova[4], Jana Procházková[4], Jana Tkáčiková[5]

[1]Botanické oddělení, Moravské zemské muzeum, Hviezdoslavova 29a, CZ-627 00 Brno, e-mail: skubesova@mzm.cz; [2]Jihočeská Univerzita, Přírodovědecká fakulta, Branišovská 31, CZ-370 05 České Budějovice; [3]AOPK ČR, Správa CHKO Orlické hory a krajské středisko Hradec Králové, Dobrovského 332, CZ-516 01 Rychnov nad Kněžnou; [4]Ústav botaniky a zoologie, Přírodovědecká fakulta, Masarykova Univerzita v Brně, Kotlářská 2, CZ-611 37 Brno; [5]Muzeum regionu Valašsko, Horní nám. 2, CZ-755 01 Vsetín

Abstract: Autumn Meeting of the Bryological and Lichenological Section of the Czech Botanical Society took place in South Bohemian and Lower Austrian Novohradské hory Mts (Gratzener Bergland) in October 2012. A total of 44 liverworts and 129 moss species recorded and/or collected during the Meeting excursions is listed in this contribution. The most important records including *Geocalyx graveolens*, *Metzgeria violacea*, *Anacamptodon splachnoides*, *Anomodon rugelii*, *Dicranum viride*, *Hypnum fertile*, *Neckera pennata*, and *Orthotrichum stellatum* are discussed.

Keywords: bryoflora, threatened species, Czech Republic, South Bohemia, Lower Austria

Podzimní setkání členů a příznivců bryologicko-lichenologické sekce ČBS v roce 2012 zamířilo na jih Čech, do Novohradských hor. Z hlediska bryofloristické prozkoumanosti k roku 1987 (na základě herbářových položek 25 vybraných druhů, Pospíšil 1987) patřily Novohradské hory mezi nejméně prozkoumaná území. V poslední době se však bryofloristický obraz oblasti daří poněkud doplňovat, zejména díky dlouhodobému zájmu Z. Soldána, který shrnul existující údaje v komplexní publikaci o biotě Novohradských hor (Soldán 2004). V pralesních rezervacích NPR Žofínský prales a NPP Hojná Voda probíhaly rovněž ekologické studie I. Jansové, rozené Vacínové, (Vacínová & Soldán 1997, Vacínová 1998, Jansová 2006, Jansová & Soldán 2006) a nejnověji byly obě rezervace inventarizovány J. Kučerou (Kučera 2005a,b), z jejichž výsledků vznikly publikace Kučera (2004) a Kučera (2009). Kučera rovněž shrnul stav poznání mechorostů Novohradských hor pro populárně naučnou publikaci o tomto území (Kučera 2006). Zajímavé nálezy mechorostů v území však stále přibývají, o čemž svědčí nález játrovky *Microlejeunea ulicina* (Kučera & Váňa 2011). Rakouská strana pohoří je naproti tomu bryologicky prakticky neznámá, ačkoliv přímo z navštíveného bezzásahového lesa Luxensteinwand u Joachimstalu existuje vegetační studie Siebrechtové (Siebrecht 1996).

Během exkurzí, 4.–7. října 2012, jsme navštívili šest lokalit. Měly charakter horského lesa, lesem obklopených kamenných polí, rašelinných brusnicových borů a

podél cest byla mozaika stanovišť izolovaných dřevin, luk a jehličnatých lesů. Vedle toho připojujeme údaje o mechorostech z exkurze vedené J. Kučerou (ze Žofína ke státní hranici) 13. října téhož roku.

Názvosloví mechorostů a kategorie ohrožení jsou uvedeny podle práce Kučera et al. (2012).

Navštívené lokality [List of visited localities]

1. Nové Hrady, Hojná Voda (Dobrá Voda), vrch Kraví hora 1,25 km ca J kostela v Dobré Vodě [WGS-84: 48°43'N, 14°43'E, 840–900 m n. m.], 4. 10. 2012.
2. Kaplice, NPR Žofínský prales cca 4 km V kostela v Pohorské Vsi [WGS-84: 48°40'N, 14°42'E, 750–800 m n. m.], 5. 10. 2012.
3. Kaplice, lesovna Žofín, cca 3,5 km VSV kostela v Pohorské Vsi [WGS-84: 48°40'32"N, 14°41'35"E], po cestě až do Černého Údolí, 3 km SV téhož kostela [750 m n. m.], 6. 10. 2012.

4a. Kaplice, cca 5 km V až VJV kostela v Pohorské Vsi, ze Žofína směrem ke státní hranici, okolí cesty na sv. až v. svahu Stříbrného vrchu (936 m) [WGS-84: 48°39'18"N, 14°42'38"E – 48°39'39"N, 14°42'39"E], 13. 10. 2012.

4b. Kaplice, cca 5 km V až VJV kostela v Pohorské Vsi, s. až sv. svah Stříbrného vrchu (936 m) [WGS-84: 48°39'15–30"N, 14°42'00–25"E], 13. 10. 2012.

5. Rakousko, Harmanschlag, Joachimstal: Luxensteinwand, 4 km ZJZ kostela v obci Harmanschlag a 7 km JV kostela v obci Pohorská Ves, na jz. svahu masivu Bärenstein, [WGS-84: 48°38'N, 14°44'E, 830–920 m n. m.], 6. 10. 2012.
6. Kaplice, Pohorská Ves, PP Stodůlecký vrch, 10 km JVJ od kostela v obci [950 m n. m.], 7. 10. 2012.
7. Nové Hrady, NPP Terčino údolí při západním okraji obce [WGS-84: 48°47'N, 14°46'E, 490 m n. m.], 7. 10. 2012.

Zaznamenané druhy [List of recorded species]

Během exkurzí byly druhy jednak zaznamenávány, za vzájemné spolupráce všech účastníků, a jednak sbírány a dokladovány. V seznamu druhů užíváme zkratku – not. – pro mechorosty pouze zapsané do seznamů účastníky.

[List of abbreviations: not. – species only observed, no specimen collected; abbreviations of the author and acronym of the herbarium, respectively:]

EM – Eva Mikulášková (priv. herb.), JK – Jan Kučera (herb. CBFS), JL – Jitka Laburdová (priv. herb.), JP – Jana Procházková (priv. herb.), JT – Jana Tkáčiková (herb. VM), SK – Svatava Kubešová (herb. BRNM).

játrovky

***Aneura maxima* (LR-nt)** – **4b** JK
Barbilophozia barbata – **1** JT
Bazzania trilobata – **2** JT, SK, **6** not.
Blasia pusilla – **2** JT, SK, **4a** JK, **5** not.
Blepharostoma trichophyllum – **2** JT, SK
Calypogeia azurea – **1** not.
Calypogeia cf. *integristipula* – **2** not.
Calypogeia neesiana – **6** not.
Cephalozia connivens – **6** not.

***Cephalozia leucantha* (LR-nt)** – **2** EM
Cephaloziella divaricata – **1** JT
Chiloscyphus coadunatus – **2** JT, **7** SK
***Chiloscyphus pallescens* (LC-att)** – **2** not.
Chiloscyphus polyanthos – **2** JT, SK
Chiloscyphus profundus – **1** not., **2** JT, SK, **3** not.
Conocephalum conicum – **2** JT, SK
Frullania dilatata – **2** JT, SK, **3** JT, SK, **5** not., **7** not.
***Geocalyx graveolens* (VU)** – **2** JT, SK
Lejeunea cavifolia – **2** JT, SK
Lepidozia reptans – **1** not., **2** not., **6** not.
***Liochlaena lanceolata* (LR-nt)** – **2** JT, SK
Lophozia ventricosa – **1** JT, SK
***Lophoziopsis longidens* (LR-nt)** – **1** JT, SK
Marchantia polymorpha subsp. *polymorpha* – **2** SK
Metzgeria furcata – **2** JT, SK, **3** not., **5** not., **7** not.
***Metzgeria violacea* (VU)** – **3** EM, SK, **4a** not.
***Microlejeunea ulicina* (CR)** – **4a** not.
***Nowellia curvifolia* (LC-att)** – **2** EM, JT, SK
Pellia epiphylla – **2** JT
Plagiochila asplenioides – **2** JT, SK
Plagiochila porelloides – **2** not., **7** not.
Porella platyphylla – **2** not., **5** JT, SK
Ptilidium ciliare – **1** not., **6** not.
Ptilidium pulcherrimum – **1** JT, **2** JT, SK, **6** not.
Radula complanata – **2** JT, SK, **5** not., **7** not.
***Riccardia latifrons* (LC-att)** – **2** JT, **6** not.
***Riccardia multifida* (LC-att)** – **2** JT, SK
***Riccardia palmata* (LC-att)** – **2** JT, SK
Scapania irrigua – **4a** JK
Scapania nemorea – **1** not., **2** JT, SK
Scapania sp. – **6** not.
Scapania undulata – **2** JT, SK
Schistochilopsis incisa – **2** SK
Solenostoma gracillimum – **4a** JK
***Trichocolea tomentella* (LC-att)** – **2** EM, JT, SK, **4b** JK

mechy
Alleniella complanata – **2** JT, SK, **5** JT, SK
Amblystegium serpens – **2** JT, SK, **3** SK, **5** not.
***Anacamptodon splachnoides* (EN)** – **2** not.
Andreaea rupestris – **1** JT, SK
Anomodon attenuatus – **5** SK, **7** not.
Anomodon longifolius – **2** EM, JP, SK
***Anomodon rugelii* (VU)** – **5** EM, JK, JT, SK,
***Antitrichia curtipendula* (LC-att)** – **2** JT, SK, **5** JT
***Atrichum tenellum* (LR-nt)** – **4a** JK
Atrichum undulatum – **1** not., **2** not., **5** not., **7** not.

Aulacomnium palustre – **6** not.
Barbula unguiculata – **5** SK, **7** SK
Brachytheciastrum velutinum – **5** not.
Brachythecium rivulare – **2** JT, **3** SK, **5** not., **7** SK
Brachythecium rutabulum – **2** not., **3** not., **5** not.
Brachythecium salebrosum – **2** SK, **5** not.
Bryoerythrophyllum recurvirostrum – **7** JT, SK
Bryum argenteum – **5** SK
Bryum capillare – **5** not.
Bryum moravicum – **2** JT, **3** SK, **5** JT, SK, **7** not.
Calliergon cordifolium – **2** not.
Calliergonella cuspidata – **2** not.
Ceratodon purpureus – **2** SK
Cirriphyllum piliferum – **2** SK
Climacium dendroides – **3** SK
Cratoneuron filicinum – **5** SK
Cynodontium polycarpon – **1** not.
Cynodontium strumiferum – **1** JT
Dicranella heteromalla – **1** not., **5** not.
Dicranodontium denudatum – **2** SK, **6** not.
Dicranum montanum – **1** JT, **2** not., **3** not., **5** not., **7** SK
Dicranum polysetum – **1** JT, **6** not.
Dicranum scoparium – **1** not., **2** SK, **3** not., **5** not., **6** not.
Dicranum tauricum – **2** not.
Dicranum viride **(LR-nt)** – **2** EM, JP, JT, SK, **5** JT, SK, **7** JT, SK
Didymodon fallax – **5** not.
Dichodontium pellucidum – **2** SK
Drepanocladus aduncus – **5** not.
Encalypta streptocarpa – **3** not.
Eurhynchium angustirete – **2** JT, SK, **3** JT, **5** not.
Exsertotheca crispa – **2** not., **5** not.
Grimmia hartmanii – **1** JT, SK, **5** JT, SK
Grimmia muehlenbeckii – **1** JT
Grimmia ovalis – **1** JT
Hedwigia ciliata – **1** JT, SK, **5** JT, SK
Herzogiella seligeri – **2** JT
Heterocladium heteropterum – **2** JT, SK
Homalia trichomanoides – **2** SK, **5** JT, SK
Homalothecium sericeum – **2** JT, SK, **5** not.
Hygrohypnella ochracea – **2** SK
Hygrohypnum luridum – **2** SK
Hylocomium splendens – **1** not., **2** not., **5** not., **6** not.
Hypnum andoi – **5** EM, JT, SK, **7** not.
Hypnum cupressiforme – **2** SK, **3** not., **6** not., **7** not.
Hypnum cupressiforme var. *cupressiforme* – **5** not.
Hypnum fertile **(CR)** – **2** JT, SK
Isothecium alopecuroides – **2** SK, **5** SK, **7** not.
Leucobryum glaucum – **5** not.

Leucobryum juniperoideum – **1** SK, **2** not.
Leucodon sciuroides – **2** SK, **3** JT, **5** SK, **7** JT
Mnium hornum – **2** JT, SK
***Neckera pennata* (VU)** – **2** JT, SK, **5** EM, SK
Nyholmiella obtusifolia – **3** JP, SK, **4b** JK, **7** not.
Orthotrichum affine – **2** JP, SK, **3** JP, SK, **5** not.
***Orthotrichum lyellii* (LC-att)** – **3** EM, JT, SK, **5** not.
Orthotrichum pallens – **2** SK, **3** JP, SK
Orthotrichum pumilum – **2** JP, **3** JP, **7** not.
Orthotrichum speciosum – **2** SK, **3** JP, SK, **4b** JK, **5** not., **6** not.
***Orthotrichum stellatum* (CR)** – **5** SK
Orthotrichum stramineum – **2** not., **3** JP, **4b** JK
Paraleucobryum longifolium – **1** SK, **2** SK, **5** SK
Plagiomnium affine – **1** not., **2** SK
Plagiomnium cuspidatum – **2** JT, SK, **5** not.
***Plagiomnium ellipticum* (LC-att)** – **2** JT, SK
Plagiomnium undulatum – **2** not., **5** not., **7** not.
Plagiothecium curvifolium – **1** SK, **2** not.
Plagiothecium denticulatum – **1** not., **2** SK
Plagiothecium laetum – **1** not., **2** not., **5** SK
Plagiothecium nemorale – **2** not., **3** not., **5** JT, SK
Platygyrium repens – **2** JT, SK, **3** not., **5** not., **7** not.
Pleurozium schreberi – **1** not., **2** JT, **6** not.
Pogonatum aloides – **2** JT, SK, **5** JT, SK
Pogonatum urnigerum – **2** JT, SK, **5** SK
Pohlia annotina – **4a** JK
Pohlia nutans – **1** not., **5** not.
Polytrichum commune – **2** JT, SK, **6** not.
Polytrichum formosum – **1** not., **2** not., **5** SK, **6** not., **7** SK
Polytrichum juniperinum – **1** JT
***Polytrichum pallidisetum* (LC-att)** – **1** SK, **2** JT, SK
Polytrichum piliferum – **1** JT
Polytrichum strictum – **6** not.
***Pseudoamblystegium subtile* (LC-att)** – **5** SK
Pseudoleskeella nervosa – **3** SK, **5** JT, **7** not.
Pterigynandrum filiforme – **5** SK
***Ptilium crista-castrensis* (LC-att)** – **1** not., **2** JP, JT, SK, **5** JT, SK
Pylaisia polyantha – **2** not., **3** JT, SK, **5** not., **7** not.
Racomitrium aciculare – **2** JT, SK
Racomitrium canescens – **3** JT, SK
Racomitrium heterostichum – **1** JT, SK
***Rhizomnium magnifolium* (LC-att)** – **2** not.
Rhizomnium punctatum – **1** not., **2** JT, **5** JT
Rhodobryum roseum – **2** JT, SK
***Rhynchostegium confertum* (LC-att)** – **5** SK
Rhynchostegium riparioides – **2** JT, SK
Rhytidiadelphus loreus – **2** JT, SK
Rhytidiadelphus squarrosus – **2** not., **6** not.

***Rhytidiadelphus subpinnatus* (LC-att)** – **2** SK
Rhytidiadelphus triquetrus – **2** JT
Sanionia uncinata – **2** JT, SK, **7** not.
Sciuro-hypnum curtum – **2** SK
Sciuro-hypnum populeum – **5** SK
Sciuro-hypnum reflexum – **2** JT, SK, **5** SK
Sciuro-hypnum starkii – **2** not.
***Sphagnum angustifolium* (LC-att)** – **2** not.
Sphagnum capillifolium – **2** not., **6** not.
***Sphagnum centrale* (LC-att)** – **2** SK
Sphagnum cf. *rubellum* – **6** not.
Sphagnum fallax – **2** not., **6** not.
Sphagnum flexuosum – **2** not.
Sphagnum girgensohnii – **2** JT, SK, **6** not.
Sphagnum magellanicum – **6** not.
Sphagnum quinquefarium – **2** EM
Sphagnum russowii – **6** not.
Sphagnum squarrosum – **2** JT, SK
Syntrichia ruralis – **3** JT, **5** SK
Syntrichia virescens – **3** SK
Tetraphis pellucida – **1** not., **2** SK, **5** not., **6** not.
Thuidium tamariscinum – **2** SK, **5** not., **7** SK
Ulota crispa – **2** JP, SK, **3** JP, **5** SK
Ulota sp. – **6** not.
***Zygodon dentatus* (LR-nt)** – **4b** JK, **7** JP, SK

Souhrn a komentáře k vybraným nálezům

Během exkurzí jak po Novohradských horách, tak při exkurzi do rakouského pohoří Freiwald jsme celkově zaznamenali 173 druhů mechorostů, z toho 44 játrovek a 129 mechů. Mezi kriticky ohrožené (CR) patří játrovka *Microlejeunea ulicina* a mechy *Hypnum fertile*, *Orthotrichum stellatum*, k silně ohroženým mechům (EN) *Anacamptodon splachnoides* a k ohroženým taxonům (VU) *Anomodon rugelii*, *Geocalyx graveolens*, *Metzgeria violacea* a *Neckera pennata*. Druhů považovaných za blízké ohrožení (LR-nt) jsme nalezli sedm (*Aneura maxima*, *Atrichum tenellum*, *Cephalozia leucantha*, *Dicranum viride*, *Liochlaena lanceolata*, *Lophoziopsis longidens* a *Zygodon dentatus*) a z kategorie neohrožených, ale vyžadujících pozornost (LC-att) 17 mechorostů.

Geocalyx graveolens **VU**
– Kaplice: NPR Žofínský prales cca 4 km V kostela v Pohorské Vsi, na tlejícím kmeni na vlhké, bahnité lesní světlině [souřadnice lesní světliny, ne přesně místa nálezu jsou WGS-84: 48°40'03"N, 14°42'32"E], 750–800 m n. m., 5. 10. 2012 leg. J. Tkáčiková (VM), S. Kubešová (BRNM).
Velikost porostu odhadujeme na ca 10 cm^2. Opětovný nález v jižních Čechách velmi vzácné játrovky, zaznamenané na Žofíně poprvé I. Jansovou (Vacínová 1998), který se nepodařilo přes intenzivní pátrání ověřit během inventarizace z let 2004–2005. Nejbližší nedávný nález ze širšího okolí pochází ze Šumavy (Kučera 2010).

Metzgeria violacea **VU**

– Kaplice: u lesovny Žofín, cca 3,5 km VSV kostela v Pohorské Vsi [WGS-84: 48°40'35,0"N, 14°41'33,6"E], na kmeni *Acer pseudoplatanus*, 750 m n. m., 6. 10. 2012 leg. E. Mikulášková (priv. herb.), S. Kubešová (BRNM).

Játrovka známá ze Žofína a Žofínského pralesa od roku 2001 (Soldán & Buryová 2001, Kučera 2004). Na lokalitě udané v práci Kučera & Váňa (2011) byla při exkurzi dne 13. 10. 2012 ověřena spolu s druhem *Microlejeunea ulicina*. Na našem území recentně pouze na Šumavě, v Českém lese a Novohradských horách (Duda & Váňa 2005).

Anacamptodon splachnoides **EN**

– Kaplice: NPR Žofínský prales cca 4 km V kostela v Pohorské Vsi, 750–800 m n. m., 5. 10. 2012 not.

Mech je recentně známý jak ze Žofínského (čtyři různá místa, Kučera 2009), tak také z Hojnovodského pralesa (Kučera 2004). Další novodobé lokality v ČR jsou od Tachova, ze Šumavy, Třeboňska, od Hluboké nad Vltavou, z Vidnavsko-osoblažské pahorkatiny a Moravskoslezských Beskyd (Plášek 2012).

Anomodon rugelii **VU**

– Rakousko, Dolní Rakousko, Harmanschlag, Joachimstal: Luxensteinwand, na jz. svahu masivu Bärenstein [WGS-84: 48°38'34,8"N, 14°44'13,4"E], 6. 10. 2012 leg. S. Kubešová (BRNU); kořenový náběh *Acer pseudoplatanus* [WGS-84: 48°38'31"N, 14°44'06"E], 800–900 m n. m., 6. 10. 2012 leg. E. Mikulášková (priv. herb.), J. Kučera (CBFS), J. Tkáčiková (VM), S. Kubešová (BRNM).

Druh byl na české straně pohoří zaznamenán pouze v NPP Hojná voda (Kučera 2004), z rakouské strany patrně dosud zaznamenán nebyl (Grims 1999). Hojněji se vyskytuje na Šumavě.

Dicranum viride **LR-nt**

– Kaplice: NPR Žofínský prales cca 4 km V kostela v Pohorské Vsi, na kmenech *Fagus sylvatica* [WGS-84: 48°40'07,5"N, 14°42'27,6"E, 48°40'07,3"N, 14°42'27,3"E, 48°40'07,0"N, 14°42'28,3"E] a ležící padlý kmen *Fagus sylvatica* [WGS-84: 48°40'07,1"N, 14°42'29,0"E], 750–800 m n. m., 5. 10. 2012 leg. S. Kubešová (BRNM), J. Tkáčiková (VM),

– Rakousko, Dolní Rakousko, Harmanschlag, Joachimstal: Luxensteinwand, na jz. svahu masivu Bärenstein, kmen *Acer pseudoplatanus* [WGS-84: 48°38'33,0"N, 14°44'07,7"E], ca 900 m n. m., 6. 10. 2012 leg. S. Kubešová (BRNM), J. Tkáčiková (VM); kmen *Acer pseudoplatanus* [WGS-84: 48°38'33,5"N, 14°44'06,6"E], 6. 10. 2012 not. J. Kučera,

– Nové Hrady: NPP Terčino údolí při západním okraji obce, kmen *Tilia* [WGS-84: 48°47'04,8"N, 14°46'04,2"E], 490 m n. m., 7. 10. 2012 leg. S. Kubešová (BRNM), J. Tkáčiková (VM).

Tento druh je chráněný ve státech Evropské unie v rámci sítě chráněných území „Natura 2000“. Výskyty tohoto mechu z Terčina údolí a ze Žofínského pralesa jsou známé z dřívějška (Kučera 2004). Stejně tak další novohradská lokalita v Hojnovodském pralese (Kučera 2004). K roku 2009 rostl v Žofínském pralese na více než 30 stromech (Kučera 2009). Z rakouské strany pohoří nebyl druh udáván (Grims 1999).

Hypnum fertile **CR**

– Kaplice: NPR Žofínský prales cca 4 km V kostela v Pohorské Vsi, na tlejícím kmeni na vlhké, bahnité lesní světlině [souřadnice lesní světliny, ne přesně místa nálezu jsou WGS-84: 48°40'03"N, 14°42'32"E], 750–800 m n. m., 5. 10. 2012 leg. J. Tkáčiková (VM), S. Kubešová (BRNM).

Nezávislé ověření druhu na místě jediného recentního výskytu v ČR, kde byl nalezen roku 2004 (Kučera 2004). S velkou pravděpodobností se jedná o stejný porost.

Neckera pennata **VU**

– Kaplice: NPR Žofínský prales cca 4 km V kostela v Pohorské Vsi, kmen *Fagus sylvatica* [WGS-84: 48°40'07–03"N, 14°42'29–32"E], 750–800 m n. m., 5. 10. 2012 leg. J. Tkáčiková (VM), S. Kubešová (BRNM),

– Rakousko, Dolní Rakousko, Harmanschlag, Joachimstal: Luxensteinwand, na jz. svahu masivu Bärenstein, na kmenech *Acer platanoides* [WGS-84: 48°38'36,6"N, 14°44'10,0"E a 48°38'34,8"N, 14°44'13,4"E], 800–900 m n. m., 6. 10. 2012 leg. E. Mikulášková (priv. herb.), S. Kubešová (BRNM).

V Žofínském pralese byl při průzkumu 2004–05 nalezen na 13 stromech, jednou se sporofyty (Kučera 2009), Žofínský prales je patrně jednou z nejvýznamnějších lokalit druhu v ČR (Kučera 2004). Z rakouské strany pohoří nebyl druh konkrétně udáván, ačkoliv existuje starší nelokalizovaný údaj z oblasti Waldviertel, kam území patří (Grims 1999).

Orthotrichum stellatum **CR**

– Rakousko, Dolní Rakousko, Harmanschlag, Joachimstal: Luxensteinwand, na jz. svahu masivu Bärenstein, kmen *Fagus sylvatica* [WGS-84: 48°38'33,0–33,5"N, 14°44'07,7–06,6"E], 800–900 m n. m., 6. 10. 2012 leg. S. Kubešová (BRNM), teste V. Plášek.

Z území Rakouska je známo pouze několik historických sběrů avšak žádný nepochází z Dolního Rakouska (Grims 1999).

Poděkování

Za uskutečnění vlastního setkání děkujeme především Zdeňku Palicemu. Za revizi *Orthotrichum* děkujeme V. Pláškovi. Podíl S. Kubešové na předložené práci vznikl za finanční podpory Ministerstva kultury v rámci institucionálního financování na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace Moravské zemské muzeum (DKRVO, MK000094862). Podíl J. Tkáčikové vznikl díky podpoře rozpočtem Muzea regionu Valašsko, Vsetín.

Literatura

Duda J. & Váňa J. (2005): *Metzgeria* Raddi – kroknice. Verze: 1.0 (11. 1. 2005). – In: Kučera J. [ed.], Mechorosty České republiky, on-line klíče, popisy a ilustrace. – http://botanika.bf.jcu.cz/bryoweb/klic [15. 10. 2013].

Grims F. (1999): Die Laubmoose Österreichs. Catalogus Florae Austriae, II. Teil, Bryophyten (Moose), Heft 1, Musci (Laubmoose). Biosystematics and Ecology Series No. 15. – Österreichische Akademie der Wissenschaften, Wien.

Jansová I. (2006): Seasonal growth and dynamics of epixylic bryophytes in Bohemian old-growth forest. – Journal of Bryology 28: 123–132.

Jansová I. & Soldán Z. (2006): The habitat factors that affect the composition of bryophyte and lichen communities on fallen logs. – Preslia 78: 67–86.

Kučera J. (2004): Překvapivé nálezy mechorostů v Žofínském a Hojnovodském pralese (Novohradské hory). – Bryonora 34: 4–15.

Kučera J. (2005a): Inventarizační průzkum NPP Hojná Voda z oboru botanika, skupina mechorosty. – Ms. [Depon. in: AOPK České Budějovice.]

Kučera J. (2005b): Inventarizační průzkum NPR Žofínský prales z oboru botanika, skupina mechorosty. – Ms. [Depon. in: AOPK České Budějovice.]

Kučera J. (2006): Mechorosty. – In: Kolektiv autorů, Novohradské hory a Novohradské podhůří. Příroda – historie – život, p. 149–150, Miloš Uhlíř – Baset, Praha.

Kučera J. (2009): Bryoflora of the Žofínský prales nature reserve (Novohradské hory Mts, South Bohemia). – Silva Gabreta 15: 97–120.

Kučera J. (2010): Zajímavé bryofloristické nálezy XVI. – Bryonora 46: 70–74.

Kučera J. & Váňa J. (2011): Játrovka *Microlejeunea ulicina* (Taylor) A. Evans potvrzena v České republice. – Bryonora 48: 11–13.

Kučera J., Váňa J. & Hradílek Z. (2012): Bryophyte flora of the Czech Republic: updated checklist and Red List and a brief analysis. – Preslia 84: 813–850.

Plášek V. (2012): New finding of noteworthy moss *Anacamptodon splachnoides* in the Moravskoslezské Beskydy Mts with summary of its recent occurrence in the Czech Republic. – Časopis Slezského Muzea Opava, A, 61: 193–196.

Pospíšil V. (1987): Ein Abriß des Standes der Bryofloristischen Erforschung in der Tschechoslowakei auf Grund der Materialdokumentation. – Časopis Moravského Muzea, Sci. Nat., 72: 135–156.

Siebrecht D. (1996): Der Naturwald Luxesteinwand im niederösterreichischen Waldviertel. – Wissenschaftliche Mitteilungen aus dem Niederösterreischischen Landesmuseum 9: 49–109.

Soldán Z. (2004): Mechorosty [Bryophytes]. – In: Papáček M. [ed.], Biota Novohradských hor: modelové taxony, společenstva a biotopy, p. 35–40 a 287–292, Jihočeská univerzita, České Budějovice.

Soldán Z. & Buryová B. (2001): Recentní nálezy tří nezvěstných druhů bryoflóry České republiky. – Brynonora 28: 14–19.

Vacínová I. (1998): Epixylické mechorosty NPR Žofínský prales a NPP Hojná voda v Novohradských horách. – Ms. [Diplomová práce; depon. in: Univerzita Karlova, Praha.]

Vacínová I. & Soldán Z. (1997): Epixylické a epifytické mechorosty NPR Žofínský prales – předběžné výsledky. – Příroda 10: 49–56.